

VELKÁ CESTA BÁBKOVÉ DIVADLO NA RÁZCESTÍ BANSKÁ BYSTRICA

autorka recenzie: Zuzana Uličianska
predstavenie na festivale Dotyky a spojenia:
24. 6. 2023 v Martine

Podtitul inscenácie *Velká cesta* znie „Dobrodružné putovanie dvoch malých hrdinov pre deti od 2,5 roka“. Robiť akékoľvek divadlo pre deti takého útleho veku je samo osebe dobrodružnou výpravou, a to bystrické Bábkové divadlo na Rázcestí robí špeciálne produkcie ešte aj pre deti od desiatich mesiacov. Bežné predstavenie tohto titulu na domácej scéne prebieha zrejme v oveľa komornejších podmienkach, ako sa mu dostalo v rámci festivalu na scéne Štúdia SKD. Navyše, predstavenie, ktoré som videla, navštívili skôr staršie deti, pre ktoré bol príbeh priveľmi zjednodušený.

Rozdelenie na divákov a do inscenácie nejakým spôsobom zapojených „nedivákov“ bolo síce aj v Martine zmiernené radmi vankúšov pre najmenších, ale aj tak sa celá inscenácia trochu strácala v časopriestore, čím najviac utrpelo hovorené slovo. Scenár využíval básne Ľubomíra Feldeka, Kristy Bendovej a Daniela Heviera, zanikali však v silnejšie

nastavenej nekompromisne džezovej podkladovej hudbe Filipa Homolu, ktorý si určite povedal, že raz treba s náročnou hudbou začať, a lepšie skôr ako neskôr.

Inscenácia je pilotným projektom pre deti so zrakovým a sluchovým znevýhodnením, čo je absolútne chvályhodné a potrebné aj pre „zvýhodnenú“ časť publika, pre jej uvedomenie si, že schopnosť počuť či vidieť nie je až taká samozrejmosť pre všetkých. Do prípravy boli zapojení aj arteterapeut a špeciálna pedagogička, časť textov bola tlmočená do posunkovej reči, predpokladám, že pri inej skladbe publika by boli niektorí malí diváci viac oslovení na zdieľanie haptických zážitkov, ako tomu bolo v Martine. Aj v samotnom príbehu bol zdôraznený motív odlišnosti fyzických schopností zvieracích hrdinov, nutnosť pomáhať si, počkať sa, keď niekto situáciu nezvláda prekonať, byť trpezlivý a solidárny.

Zjavne preto si autorka a režisérka Michaela Homolová vybrala ako protagonistov také odlišné „osobnosti“, plcha a žabu. Nie žeby Instagram, ale aj tradičné rozprávkové príbehy, neboli plné zvláštnych zvieracích priateľstiev, v tomto prípade sa však postavičky nepodarilo dať na jednu úroveň ani vo vizuálnej štylizácii, ani v technológii vodenia, a tak celý čas pôsobili akoby z iného sveta. Pravdepodobne bol za tým výtvarný zámer vnímať ich ako ozdobné figúrky na záhrade. Ich charaktery sa však nedali jasne odčítať, konflikty, ktorým čelili, boli skôr mechanické. Jednoduchý príbeh o ceste cez prekážky (plot, jazero, dážd', číhajúci bocian,

ktorý nakoniec sám vyžadoval pomoc) by možno aj pre tie najmenšie deti mohol byť viac vygradovaný, premyslený, čo je však pri divadle využívajúcom skôr poéziu zrejme nespiteľná požiadavka.

Scéna Hzu Bažanta pôsobila nesmierne sympaticky, zaviedla nás akoby do komory na chalupe či u starej mamy. Účelným prvkom bola aj mini „točňa“, na ktorej sa simuloval pohyb či využitie možností „tieňového“ divadla, ktoré organicky vychádzalo z prvkov scény. Adekvátne boli aj kostýmy troch herečiek. Oceňujem aj to, že si inscenátori vybrali pre svoj príbeh jeseň a zimu, teda nie až také populárne ročné obdobia, a že dokázali s lístím, dažďom či vločkami krásne výtvarne pracovať.

Inscenácia teda celkom určite deťom nepokazila vkus, verím, že im dala aj nejakú mieru zvýšenej citlivosti voči fyzickým odlišnostiam. Či ich celkom zaujala aj samotným príbehom a hrdinami, to som si nie celkom istá. *Velká cesta* tak nebola až tak hodná svojho názvu, zostala skôr cestičkou. Aj za tú však veľká vďaka.